

Vornanen

VPO, Kuljetus- ja pätevyysyksikkö

Liikenne- ja viestintäministeriön lausunto kansallisesta mineraalistrategiasta

Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) on 29.10.2024 pyytänyt liikenne- ja viestintäministeriöltä (LVM) lausuntoa luonnoksesta kansalliseksi mineraalistrategiaksi.

Strategian valmistelu perustuu pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelmaan, jonka mukaan hallitus laatii uuden mineraalistrategian. Strategian yleisiä tavoitteita ovat muun muassa yhteisen näkemyksen luominen suomalaisen mineraaliklusterin tilanteesta, politiikan tavoitteista ja päälinjoista. Lisäksi strategiassa esitetään tarkempia tavoitteita ja toimenpide-ehdotuksia alan kasvun ja vastuullisuuden sekä teollisuuden raaka-ainehuollon tukemiseen.

LVM katsoo strategiassa edellä mainittujen tavoitteiden olevan lähtökohtaisesti kannatettavia. LVM:n lausunto koskee pääasiallisesti strategian logistiikkaan liittyviä kohtia.

LVM näkee, että mineraalistrategian luonnoksessa on hyvin tunnistettu, että teollisuuden kilpailukyvyyn perusedellytys on tehokas ja sujuva logistiikka.

Suomen logistisessa toimintaympäristössä pysyvä tekijä on sijainti ja verrattain pitkä etäisyys keskeisistä markkinoista, minkä lisäksi teollisuus on alueellisesti hajautunut ympäri Suomea. Teollisuuden kuljetuksissa painottuu tarve huolehtia huoltovarmuuden lisäksi toimitus- ja investointivarmuudesta. Teollisuuden tuotantolaitosten sijoituessa eri puolille Suomea teollisuus painottaa häiriöttömiä ympärivuotisia kuljetuksia kaikkialta Suomesta, toimitusketjujen kustannuskilpailukykyä sekä osaavan työvoiman saatavuutta. Mineraalistrategian luonnoksessa on pyritty ottamaan huomioon kaivostoiminnasta johtuvat aluekehityksen suuntaukset sekä logistiikan toimintavarmuuden varmistaminen. LVM jakaa strategialuonnoksen toimenpide-ehdotuksen näkemyksen, jonka mukaan meidän tulisi pyrkiä kääntämään liikenneyhteydet ja logistiikkaratkaisut riskeistä vahvuudeksi. Maansisäisen liikenteen lisäksi tuleekin varmistaa myös Itämeren merenkulun häiriöttömyys sekä vaihtoehtoisten ulkomaankaupan kuljetusreittien kehittäminen.

Mineraalistrategian luonnoksessa on arvioitu, että kuljetustarpeita kohdistuisi paljon myös vähäliikenteiselle tieverkolle. Suomen sisäinen tavaraliikenne painottuu maanteille, joten tiestön palvelutasolla ja kunnolla merkittävä rooli kuljetuskustannuksissa. Maanteiden korjausvelka on jatkanut kasvuaan nykyisen rahoitustason ja voimakkaasti nousseen kustannustason takia. Siltojen kunnan heikkeneminen on kiihtymässä, joka näkyy erityisesti tyydyttäväkuntoisten siltojen määrän voimakkaana nousuna. Erityisesti väyläverkon investointiohjelmaan sitoutuminen ja korjausvelan lyhentäminen sekä liikenneinfran rahoituksen painopisteen suuntaaminen perusväylänpitoon sekä teollisuuden kannalta tärkeisiin kuljetusreitteihin olisi äärimmäisen tärkeää. Näin myös varmistettaisiin paremmin kaivosalueiden ja -teollisuuden sekä teollisuuspuistojen hyvä saavutettavuus.

Rautatiekuljetusten osuus tavaraliikenteessä on noin 10 prosenttia. Rautatiekuljetukset soveltuvat etenkin raskaan teollisuuden suurten massojen säännöllisiin kuljetuksiin, ja niiden hyötyjä ovat pienet päästöt muihin kuljetusmuotoihin verrattuna. Tulevien investointien alustana toimii 12-vuotinen liikennejärjestelmäsuunnitelma, ja Euroopan unionin CEF-hankerahoitushaut pyritään hyödyntämään täysimääräisesti.

Strategiassa tunnustetaan puhtaan siirtymän vaikutus mineraalisten luonnonvarojen tarpeen kasvuun tulevaisuudessa. Tähän kehitykseen vaikuttaa myös liikenteen käyttövoimamurros ja kasvava sähköistyminen. Strategian mukaan raaka-aineiden saatavuuteen liittyvät riskit ja pullonkaulat voivat jopa vaarantaa tarpeellisia toimia fossiilivapaan liikkumis- ja energiajärjestelmän edistämiseksi. Liikenne- ja viestintäministeriö yhtyy näkemykseen raaka-aineiden saatavuuden merkityksestä liikenteen käyttövoimamurroksen mahdollistamiseksi.

Strategiassa oli tunnistettu kaivosten sivuvirtamarkkinat erinomaiseksi digitalisaation ja datatalouden mahdolliseksi soveltamis sektoriksi. LVM nostaa lisäksi esille huomiona, että kansainvälisiä yhteyksiä palvelevan digitalisaation sekä kyberturvallisuuden kehittymistä voidaan kansallisesti edesauttaa teknologioiden ja datan yhteen toimivuutta parantamalla.

Sabina Lindström
osastopäällikkö, ylijohdaja
Verkko- ja palveluosasto

Elisa Vornanen
erityisasiantuntija
Verkko- ja palveluosasto

VN/32318/2023-LVM-30

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: